

2020-06-25
Fi2020/02994/SPN**Finansdepartementet****Elsäkerhetsverket
Försvarmakten**

Uppdrag till Elsäkerhetsverket och Försvarmakten att utreda elektromagnetiska störningar på totalförsvarets verksamheter

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Elsäkerhetsverket och Försvarmakten att

- undersöka om och under vilka omständigheter åtgärder och anläggningar som kan omfattas av plan- och byggregelverket, t.ex. solenergianläggningar, transformatorstationer och ljusskyltar, kan orsaka elektromagnetiska störningar på verksamheter inom eller i anslutning till områden för riksintresset för totalförsvaret, och
- analysera risken för att sådana störningar påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av totalförsvarets anläggningar eller på annat sätt vara oförenliga med riksintresset för totalförsvaret.

Om det bedöms tillräckligt kan uppdraget utföras genom att relevant tillgängligt underlag sammanställs och redovisas.

Uppdraget ska genomföras i samarbete med Fortifikationsverket, Försvarets materielverk och Totalförsvarets forskningsinstitut. Samråd ska genomföras med Boverket, Bygglövsutredningen (Fi 2020:1), Försvarets radioanstalt, Luftfartsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Transportstyrelsen.

Uppdraget ska redovisas till regeringen (Finansdepartementet, med kopia till Försvarsdepartementet och Infrastrukturdepartementet) senast den 15 december 2020.

Bakgrund

Plan- och bygglagen (2010:900), förkortad PBL, reglerar planläggning av mark och vatten samt byggande. Vid prövningen av åtgärder som omfattas av plan- och bygglagen ska, genom tillämpning av miljöbalkens hushållningsbestämmelser, områden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna (2 kap. 2 § PBL och 3 kap. 9 § miljöbalken).

Regelförenklingar i plan- och byggregelverket har under flera år varit en prioriterad fråga för regeringen. Som en del av detta arbete har det införts ett flertal undantag från kravet på bygglov i syfte att förenkla regelsystemet för bygglov, överlämna ett större ansvar till de enskilda fastighetsägarna samt avlasta byggnadsnämnderna och rättsväsendet i övrigt.

I syfte att påskynda och underlätta omvandlingen till förnybar el infördes efter förslag i propositionen Fler bygglovsbefriade åtgärder (prop. 2017/18:197) ett undantag från kravet på bygglov för att på en byggnad inom ett detaljplanlagt område montera solcellspaneler och solfångare som följer byggnadens form. Med anledning av yttranden från Försvarmakten och Försvarets radioanstalt begränsades undantaget på så sätt att det inte gäller inom eller i anslutning till ett område som utgör riksintresse för totalförsvaret, motsvarande de s.k. påverkansområdena. Enligt myndigheterna finns det en risk för att solenergianläggningar kan avge elektromagnetisk strålning som kan störa viktiga försvarsintressen. I propositionen aviserade regeringen att frågan om vilken effekt elektromagnetiska störningar generellt har på områden för riksintresset för totalförsvaret eller dess influensområden behöver utredas (samma prop. s. 16 och 17).

Boverket har därefter i rapporten Lovbefriade åtgärder, utvändiga ändringar och anmälan – analys och förslag (2018:17) bl.a. lämnat ytterligare förslag på förenklade regler för solenergianläggningar.

Regeringen anser att det finns ett behov av att undersöka om och under vilka omständigheter åtgärder och anläggningar som kan omfattas av plan- och byggregelverket, t.ex. olika typer av solenergianläggningar, transformatorstationer och ljusskyltar, kan orsaka elektromagnetiska störningar på verksamheter, bl.a. radiokommunikation, inom eller i

anslutning till områden för riksintresset för totalförsvaret, och kan behöva förprövas enligt plan- och byggregelverket. Oavsett storlek, prestanda, typgodkännande och montering kan omständigheter som avstånd och vilken teknik som används för att minska störningarna minska risken för negativ påverkan.

På regeringens vägnar

Lena Micko

Linn Gloppestad

Kopia till

Boverket

Bygglovsutredningen (Fi 2020:1)

Fortifikationsverket

Försvarets materielverk

Försvarets radioanstalt

Luftfartsverket

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Totalförsvarets forskningsinstitut

Transportstyrelsen